

Til medlem af Inatsisartut Erik Jensen
Sendt pr. e-mail til inatsisartut@inatsisartut.gl

Besvarelse af § 37 spørgsmål 2026-082

01-06-2026

Hermed fremsendes svar på nedenstående § 37 spørgsmål.

Sags nr. –2026-10563
Dok. nr. 24457785

Der er til besvarelsen af spørgsmål 1 indhentet bidrag fra Departementet for Sundhed og Personer med Handicap. Herudover har Skattestyrelsen bidraget til besvarelsen.

Postboks 1037
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Spørgsmål 1. Hvordan vurderer Naalakkersuisut, hvor stor skade narkotika forårsager i samfundet i Grønland?

Svar:

Naalakkersuisut vurderer, at narkotika forårsager betydelige menneskelige, sociale, sundhedsmæssige og økonomiske skader her i landet. Skaderne rammer ikke alene den enkelte bruger, men også børn, familier, arbejdsmarked, uddannelsesområdet, sundhedsvæsen, socialområdet og retshåndhævelsen.

Naalakkersuisut deler den bekymring, der gives udtryk for vedrørende indsmugling og udbredelse af narkotika, herunder de konsekvenser dette kan have for borgere, familier og lokalsamfund i hele landet. Bekæmpelse af narkotika er en vigtig prioritet, og der arbejdes løbende med at styrke indsatsen inden for de rammer og muligheder, der er til rådighed.

Til brug for besvarelsen af dette spørgsmål er der indhentet bidrag fra Departementet for Sundhed og Personer med Handicap, som har oplyst følgende:

”Departementet for Sundhed og Personer med Handicap monitorerer ikke og er ikke i besiddelse af oplysninger om de samlede samfundsmæssige konsekvenser af narkotika.

Det tilgængelige datagrundlag omfatter alene brug og tilgængelighed af hash, idet dette er det eneste illegale rusmiddel, der på nuværende tidspunkt indgår i spørgsmålene i Skolebørnsundersøgelsen (HBSC) og Befolkningsundersøgelsen.

Der foreligger således ikke tilsvarende systematisk viden om øvrige stoffer, hvilket begrænser grundlaget for en samlet vurdering af problemets omfang.

Sundhedsvæsenet oplyser, at rusmiddelproblemer ofte optræder sammen. Omkring 60 % af personer med et hashproblem har også et alkoholproblem. Rusmiddelproblemer er tæt forbundet med sociale udfordringer og kan både være årsag til og konsekvens af disse, hvilket også fremgik af redegørelsen "Misbrugsbehandling – behov og samfundsmæssige gevinster" (FM 2014).

De sociale konsekvenser er omfattende og rækker ind i kommende generationer. Næsten 50 % af de indskrevne i rusmiddelbehandlingen har hjemmeboende børn, og en del har desuden børn anbragt uden for hjemmet. Allorfiks årsrapport for 2025 viser, at ca. 52 % af personerne i behandling er opvokset i ustabile eller kaotiske hjemlige forhold, og at tre ud af ti er vokset op med en forælder med et hash- eller kombineret alkohol- og hashproblem.

De økonomiske konsekvenser blev senest opgjort i "Omkostninger til misbrug i Grønland" (2015), der estimerede de direkte samfundsmæssige udgifter til 271-338 mio. kr. årligt, svarende til 2,0-2,5 % af BNP. Indirekte og afledte omkostninger, herunder manglende uddannelses gennemførelse som følge af egne eller forældres rusmiddelproblemer, er ikke medregnet."

Spørgsmål 2. Mener Naalakkersuisut, at narkotika ikke udgør et problem i bosteder, hvor der kun i meget begrænset omfang foretages beslaglæggelser af narkotika?

Svar:

Der henvises indledningsvis til ovenstående oplysninger fra Departementet for Sundhed og Personer med Handicap.

Det kan herudover tilføjes, at toldindsatsen i Grønland er tilrettelagt med fokus på de centrale indgangspunkter til landet, herunder lufthavne og havne, hvor passagerer og gods ankommer fra udlandet. Dette skyldes, at kontrollen her kan gennemføres mest effektivt, idet en stor del af den samlede trafik passerer disse knudepunkter.

Det indebærer samtidig, at narkotika, som er tiltænkt distribution til andre byer og bosteder, ofte vil blive opdaget og beslaglagt ved disse indgangspunkter. Sådanne beslaglæggelser registreres i den by, hvor kontrollen finder sted, uanset den påtænkte slutdestination, der ofte er ukendt.

Endelig bemærkes det som noget særdeles vigtigt, at toldmyndighedernes opgave primært knytter sig til kontrollen ved indførsel til Grønland. Kontrol og håndhævelse efter passage af landegrænsen, herunder i de enkelte byer og bosteder, er en politimæssig opgave. Skattestyrelsen bistår politiet, når der anmodes herom, og overdrager sager til politiet, hvis der konstateres narkotika.

Det er Naalakkersuisuts klare overbevisning, at forbruget af narkotika er et stort problem uafhængigt af hvor det foregår. Som anført ovenfor om anført ovenfor er der ikke nødvendigvis sammenhæng mellem stedet for beslaglæggelse og de ulovlige stoffers endelige destination. Stedet for beslaglæggelse kan derfor ikke i sig selv tages som udtryk for, hvor narkotikaen var tiltænkt distribueret eller forbrugt. Stedet for beslaglæggelse er derfor ikke et udtryk for, at Naalakkersuisut finder forbruget af narkotika mindre problematisk i bosteder hvor der ikke er en fast bemanning af toldere. Derimod er det et udtryk for, at det er på disse lokationer, hvor narkotika kan konstateres under transporten videre på sin vej ud i alle dele af landet.

Det foreliggende datagrundlag giver ikke entydigt grundlag for at konkludere, at narkotikaproblemer alene eller primært forekommer i bestemte byer eller bosteder. Der foreligger samtidig ikke et datagrundlag, som præcist kan belyse omfanget på by- eller bygdeniveau.

Spørgsmål 3. Hvad mener Naalakkersuisut kan være årsagen til, at mængden af beslaglagt narkotika er så lille i bosteder, hvor der kun i begrænset omfang foretages beslaglæggelser?

Svar:

Den relativt begrænsede mængde beslaglæggelser i mindre byer og bosteder skal ses i sammenhæng med, hvordan toldkontrollen i Grønland er tilrettelagt.

Som anført under besvarelsen af spørgsmål 2 er hovedparten af kontrollen koncentreret ved de centrale indgangspunkter til landet, hvor passagerer og gods ankommer fra udlandet. Det er her, kontrolindsatsen vurderes mest effektiv, idet en væsentlig del af den samlede trafik passerer disse knudepunkter.

Det indebærer, at narkotika, som er tiltænkt distribution til andre dele af landet, søges opdaget og beslaglagt, inden de når frem til deres endelige destination. Sådanne beslaglæggelser registreres i den by, hvor kontrollen finder sted, uanset at stofferne kan have været bestemt til mindre byer eller bosteder.

Den lavere mængde beslaglæggelser i mindre byer er derfor ikke nødvendigvis udtryk for, at der ikke forekommer indførsel til disse områder, men afspejler i væsentligt omfang, at kontrollen i vidt omfang sker tidligere i transportkæden.

Endelig bemærkes, at kontrol og håndhævelse efter passage af landegrænsen, herunder i de enkelte byer og bosteder, som tidligere anført er en politimæssig opgave.

Spørgsmål 4. I byer uden faste toldkontroller med hunde, i hvilket omfang kontrolleres skibe, der ankommer udefra?

Svar:

Af kontrolpræventive hensyn kan Naalakkersuisut ikke oplyse antallet, hyppigheden eller den konkrete geografiske fordeling af kontroller. Kontrollen gennemføres risikobaseret og kan eksempelvis omfatte både fysisk kontrol, dokumentkontrol, efterretningsbaseret kontrol og bistand fra særligt uddannet personale.

Kontrol af skibe, der ankommer til Grønland fra udlandet, udgør en særlig udfordring. Erfaringen viser, at narkotika kan være dumpet eller overført til mindre fartøjer inden et skib anløber første havn i Grønland.

På den baggrund arbejder Skattestyrelsen tæt sammen med toldmyndigheder i Danmark, Færøerne og Island, med henblik på kontrol af skibe inden afgang mod Grønland.

Der gennemføres eksempelvis kontrol af skibe ved anløb i Grønland, når det vurderes hensigtsmæssigt. Sådanne kontroller kan bl.a. ske på baggrund af konkrete risikovurderinger og efterretninger og gennemføres typisk ved, at der rejser særligt uddannede toldere til den pågældende by. Kontrol af skibe – herunder i lukkede rum og tanke – er ressourcekrævende og forudsætter sikkerhedsudstyr.

Naalakkersuisut ønsker herudover ud fra fortrolighedshensyn ikke at gå nærmere i detaljer med, hvorledes denne del af kontrollen organiseres.

Spørgsmål 5. Hvornår er byer uden toldkontrol og uden hunde sidst blevet inspiceret?

Svar:

Byer uden fast toldtilstedeværelse inspiceres lejlighedsvist og navnlig, når efterretninger eller konkrete indikationer tilsiger et behov for kontrol. Det er vigtigt at understrege, at dette ikke sker efter et fast skema, som smuglere kan indrette sig efter.

Toldkontrollen tilrettelægges generelt på baggrund af en løbende og risikobaseret vurdering, hvor indsatsen planlægges ud fra efterretninger, indberetninger og analyser af relevante datakilder. Det indebærer, at kontrolaktiviteter gennemføres dér og på de tidspunkter, hvor det vurderes at have størst effekt.

Som tidligere anført gennemføres en væsentlig del af kontrollen ved de centrale indgangspunkter til landet, og der føres ikke en samlet offentlig opgørelse over seneste kontroltidspunkt for de enkelte byer. Offentliggørelse af en sådan oversigt ville således ikke være hensigtsmæssigt ud fra kontrolpræventive hensyn.

Spørgsmål 6. I hvilket omfang er toldvæsenets hunde en hjælp i arbejdet, og planlægger Naalakkersuisut at øge antallet af hunde? Hvornår og hvor er dette planlagt?

Svar:

Skattestyrelsens hunde er et vigtigt redskab i toldkontrollen og anvendes som et supplement til den øvrige kontrolindsats, herunder brug af scanere, analyser og fysisk kontrol.

Effektiv anvendelse af hunde forudsætter imidlertid, at både hund og fører gennemgår en længerevarende uddannelse, og at der sker løbende træning. Det tager typisk 2 år at uddanne en tolder med hund, og det er samtidig helt nødvendigt, at hundene fast og regelmæssigt eksponeres for bl.a. narkotiske stoffer for at opretholde deres effektivitet.

Naalakkersuisut har som led i styrkelsen af toldindsatsen ansat nye hundeførere og erhvervet nye hunde. Samtidig prioriteres anvendelsen af hunde fleksibelt i overensstemmelse med den risikobaserede tilgang.

Det skal igen understreges i den forbindelse, at hunde er et supplement til den samlede indsats, og at deres anvendelse skal ses i sammenhæng med øvrige kontrolværktøjer.

Naalakkersuisut har således allerede iværksat en styrkelse ved ansættelse af nye hundeførere og anskaffelse af nye hunde. Der er på nuværende tidspunkt ikke grundlag for offentligt at redegøre nærmere for den konkrete geografiske placering og operative anvendelse. Eventuelle yderligere udvidelser vil blive vurderet i lyset af erfaringerne med den igangværende kapacitetsopbygning.

Spørgsmål 7. Hvor stor er sandsynligheden for, at toldere med hunde finder narkotika sammenlignet med toldere uden hunde?

Svar:

Der foreligger ikke generelle opgørelser, der isoleret sammenligner træfsandsynligheden for toldere med og uden hunde.

Toldkontrollen gennemføres som en samlet indsats, hvor flere virkemidler anvendes i kombination, herunder analyse af data, efterretninger fra indenlandske og udenlandske samarbejdspartnere, teknisk udstyr og – hvor relevant – hunde.

Erfaringen fra toldarbejdet viser, at et grundigt analysearbejde baseret på flere datakilder og udført af erfarne toldere giver et højt og stabilt udbytte i form af beslaglæggelser. I den sammenhæng kan målrettet kontrol baseret på efterretninger have en højere træfsikkerhed end kontrol baseret alene på anvendelse af hunde.

Narkohunde udgør fortsat et værdifuldt supplement, men det bemærkes, at hunde er levende væsener med naturlige begrænsninger og derfor indgår som ét blandt flere redskaber i den samlede kontrolindsats.

Som anført tidligere skal forskelle i beslaglæggelsesniveauer mellem byer ses i lyset af, at en væsentlig del af beslaglæggelserne sker ved indgangs-portene til landet.

Spørgsmål 8. Hvad blev den ekstra bevilling på 5 mio. kr. i Finansloven for 2025 til styrkelse af indsatsen mod narkotika anvendt til?

Svar:

Den ekstra bevilling på 5 mio. kr. årligt fra og med 2025 er anvendt til en målrettet styrkelse af toldindsatsen.

Midlerne er blandt andet anvendt til investering i kontroludstyr, herunder udstyr til den kommende lufthavn i Ilulissat og den nyligt åbnede lufthavn i Nuuk, eksempelvis bodyscannere. Ændringer i det faktiske flyvemønster har endvidere medført behov for yderligere udstyr i Kangerlussuaq i større omfang end oprindeligt forudsat.

Herudover er der indkøbt nyt udstyr såsom håndscannere samt ansat nye medarbejdere, herunder hundeførere med tilhørende hunde.

Det bemærkes i den forbindelse, at indfasning af nyt udstyr sker under hensyntagen til organisationens kapacitet, idet anvendelsen forudsætter relevante kurser og certificeringer.

Tilsvarende gør det sig gældende for ansættelse af nye toldere, at oplæringen i væsentligt omfang sker gennem sidemandsoplæring og specialiserede kurser. Dette indebærer, at oplæring af nye medarbejdere trækker på de eksisterende ressourcer i organisationen. På den baggrund er det nødvendigt, at medarbejdergruppen udvides gradvist, således at opbygningen af kapacitet ikke sker så hurtigt, at det går ud over varetagelsen af kerneopgaven.

Den samlede indsats har til formål at styrke kontrollen ved de centrale indgangspunkter til Grønland, hvor der årligt gennemføres kontrol af et meget betydeligt antal passagerer og godsmængder, og hvor hovedparten af beslaglæggelserne finder sted.

Det skal afslutningsvis gentages, at toldindsatsen vedrører kontrollen ved indførsel til Grønland. Efter passage af landegrænsen er den videre kontrol og håndhævelse en politimæssig opgave. Skattestyrelsen bistår politiet, når der anmodes herom, og overdrager sager til politiet, hvis der konstateres narkotika. Det er således meget vigtigt at understrege og anerkende, at bekæmpelsen af narkotika kræver en samlet indsats på tværs af toldmyndigheder, politi, sundhedsvæsen, kommuner og forebyggende

myndigheder. Toldindsatsen er én vigtig del af denne samlede indsats, men kan ikke stå alene.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Aggaluaq B. Egede